

УДК 65.338.2
JEL: C53; C63; D01; D22; P47
DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-2-146-152>

МЕТОДИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ

©2022 АЛЕКСАНДРОВА В. О., МАНОЙЛЕНКО О. В.

УДК 65.338.2
JEL: C53; C63; D01; D22; P47

Александрова В. О., Манойленко О. В. Методичні положення визначення факторів впливу на ефективність проведення реорганізації діяльності

Розглянуто основні теоретичні підходи до формування системи показників, що зумовлюють генерацію економічної доданої вартості як основного показника, що відображає ефективність діяльності суб'єкта господарювання та проведення його реорганізації. Для визначення факторів, що в найбільшій спосіб впливають на генерацію економічної доданої вартості, було попередньо визначено перелік найбільш вживаних показників (динамічних і статичних), які використовуються для оцінки й аналізу ефективності діяльності суб'єкта господарювання. Серед них виявлені ті, що є кореляційно незалежними (ключовими), на основі генерації достовірної вибірки при розрахунку ефективності та результатів діяльності суб'єктів господарювання промислового сектора економіки. На цій основі було проведено імітаційне моделювання, за результатами якого виявлено контури зворотного зв'язку, що охоплюють ключові характеристики діяльності суб'єкта господарювання. Визначено, що найбільш впливовими на генерацію доданої вартості є фактори, пов'язані із забезпеченням фінансової стабільності, ефективністю повернення інвестицій, структурою основних фондів, структурою фінансування діяльності суб'єкта господарювання. Аналіз визначених взаємозв'язків дозволив виділити ключові фактори, які найбільше впливають на ефективність діяльності, та, відповідно, визначають напрями проведення реорганізації діяльності суб'єкта господарювання. Застосування такого підходу дозволяє на емпіричному рівні визначати найбільш доцільні комплекси управлінських технологій і фінансово-економічного інструментарію проведення реорганізації суб'єкта господарювання з прогнозуванням наслідків їх застосування. Доведено необхідність використання показника економічної доданої вартості як цільового критерію оцінки функціонування та розвитку суб'єкта господарювання.

Ключові слова: реорганізація діяльності, імітаційне моделювання, фактори впливу на ефективність діяльності, напрями проведення реорганізації діяльності.

Рис.: 3. Табл.: 1. Бібл.: 11.

Александрова Вікторія Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічного аналізу та обліку, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: vik_al07@ukr.net

Манойленко Олександр Володимирович – доктор економічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту економіки, менеджменту і міжнародного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, корп. У1, Харків, 61002, Україна)

E-mail: aleksvman@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5979-4077>

UDC 65.338.2
JEL: C53; C63; D01; D22; P47

Aleksandrova V. O., Manoilenko O. V. Methodological Provisions for Determination of the Factors of Influence on the Efficiency of Reorganization of Activity

The main theoretical approaches to the formation of a system of the indicators that determine the generation of economic value added, as the main indicator that reflects the efficiency of the economic entity and its reorganization, are considered. To determine the factors that have the greatest impact on the generation of economic value added, a provisional list of the most used indicators (both dynamic and static) applied to assess and analyze the performance of activity of an economic entity is comprised. Among the indicators are identified those that are correlation-independent (key), based on the generation of a reliable sample when calculating the efficiency and performance of economic entities in the industrial sector. On this grounds, a simulation modeling was performed, which results were indicated feedback paths, covering the key characteristics of the activity of economic entity. It is determined that the factors, influencing the generation of value added the most, are related to ensuring financial stability, efficiency of return on investment, the structure of fixed assets, the structure of financing the activities of the economic entity. The carried out analysis of the identified relations helped to allocate the key factors, which have the greatest impact on the efficiency of activities, and, accordingly, determine the directions of reorganization of the economic entity. Making use of this approach allows to determine at the empirical level the most appropriate combinations of management technologies with the financial and economic instrumentarium for carrying out a reorganization of the economic entity and forecasting the consequences of their application. The necessity of using the indicator of economic value added as a target criterion for assessing the operation and development of an economic entity is proved.

Keywords: reorganization of activity, simulation modeling, factors of influence on the performance, directions of reorganization of activity.

Fig.: 3. Tabl.: 1. Bibl.: 11.

Aleksandrova Viktoriia O. – PhD (Economics), Associate Professor of the Department of Economic Analysis and Accounting, National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute» (2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: vik_al07@ukr.net

Manoilenko Oleksandr V. – D. Sc. (Economics), Professor, Director of the Educational and Scientific Institute of Economics, Management and International Business of the National Technical University (building U1, 2 Kyrpychova Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: aleksvman@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5979-4077>

Діагностика та оцінка стану суб'єктів господарювання національної економіки вимагають формування та застосування нових підходів. Так, прості лінійні залежності вже не в змозі виявити ключові фактори впливу на ефективність діяльності суб'єкта господарювання як об'єкта генерації доданої вартості. Зважаючи на суттєві зміни у функціонуванні та розвитку суб'єктів господарювання в умовах економіки транзитивного типу, що пов'язані зі зміною структури ринків збуту, перебігом науково-технічного прогресу, зміною підходів до оцінки їх вартості як об'єктів інвестиційних процесів, їх включення в єдиний європейський економічний простір, пошук нових ринків збуту вимагають від них проведення реорганізації діяльності. Причому з точки зору стейкхолдерів (головним чином, суб'єктів корпоративного управління – зовнішніх зацікавлених осіб), головним стає віддача інвестованого капіталу. Це вимагає нових підходів до розробки методичного забезпечення оцінки ефективності їх діяльності в довгостроковій перспективі. Тобто визначення ключових факторів впливу на ефективність діяльності суб'єкта господарювання лежить в основі формування основних напрямів проведення реорганізації його діяльності та, як наслідок, – у підґрунті розробки організаційно-економічного забезпечення її проведення.

Проблемне коло питань з оцінки ефективності діяльності знайшло відображення в наукових дослідженнях вітчизняних і закордонних науковців, а саме: О. Попової [1], Н. Фарафонові [2], Г. Черевка, В. Лукаш [3], Р. Дафта [4] та інших. Необхідно зазначити, що в більшості досліджень як цільові показники ефективності використано індикатори результативності операційної діяльності. Але такі підходи не відображають результативності функціонування інвестованого капіталу, тобто цілі стейкхолдерів не враховуються повною мірою. Як наслідок, виникає потреба у формуванні напрямків реорганізації діяльності суб'єкта господарювання, що базується на визначенні ключових факторів, які впливають на його діяльність з точки зору генерації економічної доданої вартості.

Мета статті полягає в науковому обґрунтуванні положень методичного підходу до визначення ключових факторів, що формують напрями реорганізації діяльності для підвищення її ефективності.

Зважаючи, що основа забезпечення функціонування та розвитку будь-якого суб'єкта господарювання в довгостроковій перспективі – це постійна генерація ним доданої вартості, необхідно визначити основний індикатор, що її відображає.

Значний внесок у розвиток теорії економічної доданої вартості забезпечив І. Фішер. Так, зокрема, він досліджував «зв'язок між чистою поточною вартістю компанії та дисконтованим потоком очікуваних грошових доходів» [5]. Ф. Модільяні та М. Міллер потім показали, що інвестиційні рішення компанії з позитивною чистою приведеною вартістю є основ-

ним, вирішальним фактором зростання її вартості. Концепція управління вартістю базується на таких принципах:

- ✦ необхідно визначити найбільш прийнятний показник, що дозволяє адекватно оцінити діяльність компанії – потік грошових коштів, що генерується компанією;
- ✦ нові капітальні вкладення компанії повинні здійснюватися тільки за умови, що вони створюють нову вартість;
- ✦ в умовах навколишнього економічного середовища, що змінюються, поєднання активів компанії (її інвестиційний портфель) також має модифікуватися з метою забезпечення максимального зростання вартості компанії [5].

При цьому оцінка ефективності діяльності компанії повинна відображати реальний стан її функціонування та розвитку, що потребує дотримання таких правил:

- ✦ результат не повинен залежати від вибору методу оцінки;
- ✦ повинні відображатися поточні рішення компанії з урахуванням очікуваних майбутніх результатів;
- ✦ необхідно враховувати ризик відповідно до рішень, які прийняла компанія;
- ✦ повинні враховуватися ключові фактори, що впливають на її зміну.

Причому цільовою настановою служить завдання визначення доцільності проведення реорганізації діяльності з точки зору оцінки віддачі інвестованого капіталу. Найбільш узагальнюючим індикатором, що відображає ефективність діяльності, є економічна додана вартість (EVA) [6]. Особливості її розрахунку наведено на *рис. 1*.

Для емпіричних розрахунків оцінки діяльності було виділено 5 суб'єктів господарювання національної економіки по Харківській області за 5 років: публічне акціонерне товариство «Харківський машинобудівний завод «Світло Шахтаря», приватне акціонерне товариство «Завод Фрунзе», публічне акціонерне товариство «Харківський електротехнічний завод «Укрелектромаш», приватне акціонерне товариство «Лозівський завод «Трактородеталь», приватне акціонерне товариство «Дослідний електромонтажний завод». Практично за всі періоди означені суб'єкти господарювання генерували від'ємну економічну додану вартість, тобто їх вартість як об'єктів інвестування зменшувалась. Як наслідок, існує нагальна потреба в проведенні реорганізації їх діяльності. Це передбачає визначення факторів, що найбільшою мірою впливають на їх ефективність.

Результати розрахунків для декількох суб'єктів господарювання промислового сектора національної економіки Харківської області наведено в *табл. 1*.

$$EVA = NOPAT - WACC \cdot CE$$

де NOPAT (*Net Operating Profit After Taxes*) – чистий операційний прибуток після оподаткування;
WACC (*Weighted Average Cost of Capital*) – середньозважена вартість капіталу;
CE (*Capital Employed*) – сума інвестованого капіталу, тобто сума всіх активів, якими управляє підприємство

NOPAT = Operation profit after depreciation and amortization
+ Implied interest expense on operating leases
+ Increase in LIFO reserve + Increase in bad debt reserve
+ Increase in net capitalized research and development
– Cash-operation taxes

де *Operating profit after depreciation and amortization* – операційний прибуток після амортизації;
Implied interest expense on operating leases – передбачувані процентні витрати з операційної оренди;
Increase in LIFO reserve – збільшення резерву ЛІФО;
Increase in bad debt reserve – збільшення резерву по сумнівних боргах;
Increase in net capitalized research and development – збільшення в чистих капіталізованих дослідженнях і розробках;
Cash-operating taxes – операційні податки, обчислені касовим методом

NOPAT = Sales + Implied interest expense on operating leases
+ Increase in LIFO reserve + Other income – Cost of goods sold
– Selling general and administrative expenses – Depreciation
– Cash-operation taxes

де *Sales* – обсяги реалізації (виручка від реалізації);
Implied interest expense on operating leases – передбачувані процентні витрати з операційної оренди;
Increase in LIFO reserve – збільшення резерву ЛІФО;
Other income – інші доходи;
Cost of goods sold – собівартість реалізованої продукції;
Selling, general and administrative expenses – комерційні, загальногосподарські й адміністративні витрати;
Depreciation – амортизація;
Cash-operating taxes – операційні податки, обчислені касовим методом

CE = Net operation assets + LIFO reserve + Net plant and equipment
+ Other assets + Goodwill + Accumulated goodwill amortization
+ Present value of operating leases + Bad debt reserve
+ Capitalized research and development
+ Cumulative write-offs of special items

де Net operating assets – чисті операційні активи;
LIFO reserve – резерв ЛІФО;
Net plant and equipment – залишкова вартість будівель та обладнання;
Other assets – інші активи;
Goodwill – гудвіл («добре ім'я») фірми, яке включає в себе ділову репутацію, кваліфікацію працівників підприємства, рівень обслуговування клієнтів тощо;
Accumulated goodwill amortization – накопичена амортизація гудвілу;
Present value of operating leases – поточна вартість операційної оренди;
Bad debt reserve – резерв по сумнівних боргах;
Capitalized research and development – капіталізовані дослідження та розробки;
Cumulative write-offs of special items – списання зі спеціальних рахунків;
Sources- of-financing approach – підхід, заснований на балансовій вартості власного капіталу

$$WACC = K_s \cdot W_s \cdot S + K_d \cdot W_d \cdot 1 - T$$

де K_s – вартість власного капіталу (%);
 W_s – частка власного капіталу (%);
 K_d – вартість позикового капіталу (%);
 W_d – частка позикового капіталу (%);
 T – ставка податку на прибуток (%)

$$K_s = \frac{Div_1}{P_0} + g$$

де Div_1 – очікуваний дивіденд (у періоді $t = 1$);
 P_0 – поточна ціна акції компанії;
 g – темп зростання дивідендів

$$K_s = r_i = r_f + \beta(r_m - r_f)$$

де r_f – безризикова прибутковість;
 r_m – очікувана прибутковість ринкового портфеля;
 β – коефіцієнт чутливості активу (акції компанії) до змін ринкової дохідності, розраховується за такою формулою:

$$\text{Поточна ціна облигації} = \sum_{t=1}^n \frac{I_t}{(1+k_d)^t} + \frac{H}{(1+k_d)^n}$$

$$D_0 = \sum_{t=1}^n \frac{I_t + D_t}{(1+k_d)^t}$$

де I – купонні виплати (добуток номіналу на купонну ставку);
 H – номінал облигації;
 N – термін обігу облигації

де D_0 – поточна ринкова оцінка позикового капіталу;
 I_t – процентні платежі в рік;
 D_t – виплата боргу в рік

CE = Book value of common equity + Preferred equity + Minority interest
+ Deferred income tax reserve + LIFO reserve
+ Accumulated goodwill amortization + Interest bearing short term debt
+ Long term debt + Capitalized lease obligations
+ Present value of operating leases

де Book value of common equity – балансова вартість звичайних акцій;
Preferred equity – привілейовані акції;
Minority interest – частка міноритарних акціонерів;
Deferred income tax reserve – резерв по відкладеному податку на прибуток;
LIFO reserve – резерв ЛІФО;
Accumulated goodwill amortization – накопичена амортизація гудвілу;
Interest-bearing short-term debt – відсотки за короткостроковою заборгованістю;
Capitalized lease obligations – капіталізовані зобов'язання по оренді;
Present value of operating leases – поточна вартість операційної оренди

Рис. 1. Особливості розрахунку економічної доданої вартості

З цієї метою було запропоновано методичний підхід до визначення ключових факторів впливу на економічну ефективність діяльності. Основні його складові наведено на рис. 2.

У роботі було проаналізовано більше 60 показників, що застосовуються при діагностиці й оцінці діяльності (статичні та динамічні), на основі кореляційного аналізу були виявлені ті, що дублюються. Крім

Розрахунок економічної доданої вартості

Найменування показника	Публічне акціонерне товариство «Харківський машинобудівний завод «Світло Шахтаря»				Приватне акціонерне товариство «Завод Фрунзе»			
	Рік				Рік			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
WACC, %	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%	10%
Чистий прибуток, тис. грн	70348	7787	-37948	-37254	11001	26953	46202	53484
Капітал, тис. грн	492193	492193	492193	492193	260161	308031	359647	427678
Резерви, тис. грн	338332	338332	338332	338332	147140	216656	273867	341849
Довгострокові зобов'язання, тис. грн	18400	18400	184000	184000	18065	13017	13827	19959
EVA, тис. грн	-14545	-7023	-122841	-122147	-31536	-26817	-18532	-25465

того, було введено додатковий параметр: можливість розрахунку при обмеженості даних фінансової та статистичної звітності з відкритих джерел. Як наслідок, залишилося 23 ключові показники. На цій основі було побудовано імітаційну модель.

Динаміка основних складових оцінки економічного діяльності визначається декількома контурами зворотного зв'язку, які складають основу імітаційної моделі. Усього в імітаційній моделі сформувався 21 контур зворотного зв'язку. Контури містять від двох до семи змінних моделей, які охоплюють ключові характеристики діяльності суб'єкта господарювання. Було виділено контури взаємодії факторів впливу на діяльність суб'єктів господарювання. Контури імітаційної моделі мають таку структуру:

- ✦ Financial Stability Ratio – The profitability ratio of activities – The coefficient of financial dependence;
- ✦ Ratio of total turnover – Frame turnover rate of acceptance – Coefficient of turnover of firing frames;
- ✦ Share of fixed assets in assets – The rate of depreciation of fixed assets – Coefficient of renewal of fixed assets;
- ✦ Ratio of equity and borrowed funds – Ratio of long-term investment structure – Ratio of long-term borrowing.

Усі цикли в моделі є контурами додаткового зворотного зв'язку, що має приводити до поширення позитивних тенденцій у моделі. Динаміка складових імітаційної моделі визначається раніше побудованими економетричними моделями взаємозв'язків між показниками фінансового, кадрового, майнового стану, інноваційно-інвестиційної активності та результатами діяльності [7; 8].

Результати імітаційного моделювання впливу факторів на результат діяльності наведено на рис. 3.

Основою при побудові моделі було припущення про необхідність орієнтації на визначення ключових

напрямів реорганізації діяльності з метою підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання при структурній зміні ринків збуту та орієнтації на необхідність забезпечення позитивної віддачі інвестованого капіталу.

Оцінка якості моделі проводилась на основі коефіцієнта детермінації (R^2) та середньоквадратичної похибки, а також критерію Стюдента для оцінки статистичної значущості параметрів моделі. Для побудови імітаційної моделі всі дані було приведено до відрізка від 0 до 1 діленням на максимальне значення за кожним показником (проведено нормалізацію даних). Для порівняння зі статистичними даними було проведено обернене перетворення. Модель містить екзогенні змінні, які є керованими параметрами та можуть змінюватися в різних експериментах. Для зворотних зв'язків у моделі використано показник «EVA» в попередньому році. У цілому система моделей блоку має такий вигляд:

Financial Stability Ratio = The profitability ratio of activities (0,41) · The coefficient of financial dependence (0,3); $R^2 = 0,88$.

Ratio of total turnover = 1,17 Frame turnover rate of acceptance · Coefficient of turnover of firing frames (0,96); $R^2 = 0,56$;

Share of fixed assets in assets = 0,07 The rate of depreciation of fixed assets · Coefficient of renewal of fixed assets (0,9); $R^2 = 0,5$;

Ratio of equity and borrowed funds = 0,32 Ratio of long-term investment structure · Ratio of long-term borrowing (2,94); $R^2 = 0,76$.

Результати проведеного аналізу та попередніх досліджень дозволяють визначити наявність впливу на ефективність діяльності (визначеного на основі показника економічної доданої вартості – EVA) таких показників, як: коефіцієнт загального покриття (*The ratio of the total coverage*), коефіцієнт абсолютної ліквідності (*Absolute liquidity ratio*), коефіцієнт за-

Рис. 2. Складові методичного підходу визначення ключових факторів впливу на економічну ефективність діяльності

гальної ліквідності (*Total liquidity ratio*), коефіцієнт фінансової стійкості (*Financial stability ratio*), коефіцієнт рентабельності діяльності (*The profitability ratio of activities*), коефіцієнт фінансової залежності (*The coefficient of financial dependence*), коефіцієнт маневреності власного капіталу (*Equity maneuverability factor*), коефіцієнт структури довгострокових вкладень (*Ratio of long-term investment structure*), коефіцієнт довгострокового залучення позичених коштів (*Ratio of long-term borrowing*), коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів (коефіцієнт фінансового ризику (плече фінансового важеля) (*Ratio of equity and borrowed funds*), коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів (*Ratio of fixed assets and equity*), коефіцієнт відношення виробничих активів і вартості майна (*Ratio of production assets and property*

value), коефіцієнт чистої виручки (*Net Revenue Ratio*), частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах (*Share of circulating production funds in working capital*), частка основних засобів в активах (*Share of fixed assets in assets*), показник зносу основних засобів (*The rate of depreciation of fixed assets*), коефіцієнт оновлення основних засобів (*Coefficient of renewal of fixed assets*), коефіцієнт обороту кадрів з прийняття (*Frame turnover rate of acceptance*), коефіцієнт обороту кадрів зі звільнення (*Coefficient of turnover of firing frames*), коефіцієнт загального обороту кадрів (*Ratio of total turnover*), коефіцієнт співвідношення прийнятих і звільнених працівників (*Ratio of accepted and dismissed employees*), коефіцієнт фінансової незалежності (*Financial independence ratio*) [9–11].

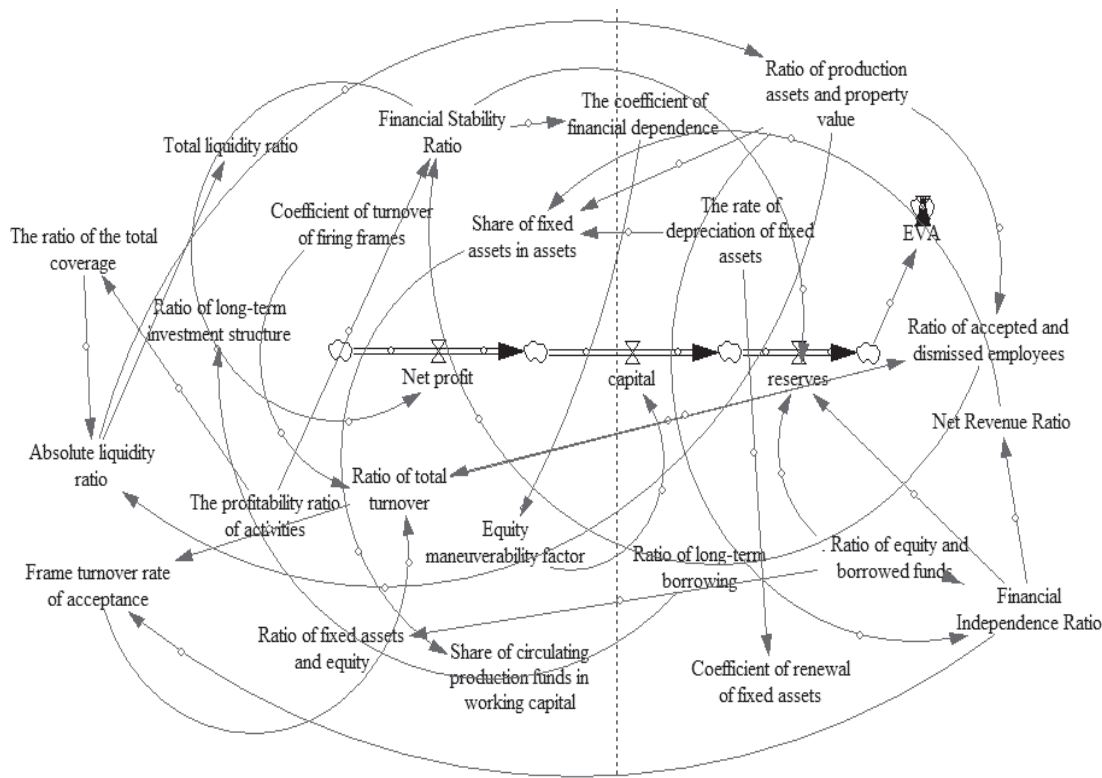

Рис. 3. Результати імітаційного моделювання впливу факторів на ефективність діяльності

Наведений підхід дозволяє на основі визначених напрямків підвищення ефективності діяльності (фінансова стабільність, плинність кадрів, структура активів, структура запозиченого капіталу) визначити склад організаційно-економічного забезпечення проведення реорганізації діяльності.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження було визначено, що найбільш впливовими факторами на ефективність діяльності (яка визначається на основі економічної доданої вартості) є його фінансова стійкість, оборотність кадрів (що лежить в основі формування ключових компетенцій діяльності будь-якого суб'єкта господарювання), структура активів і структура запозичень. Цілеспрямований вплив на ці фактори найбільшою мірою дозволяє підвищувати ефективність та, відповідно, визначає напрями реорганізації діяльності. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Попова Е. П. Проблема критериев организационного развития: выживание или эффективность. *Социальные исследования*. 2004. № 9. С. 106–117. URL: <https://naukarus.com/problema-kriteriev-organizatsionnogo-razvitiya-vyzhivanie-ili-effektivnost>
2. Фарафонова Н. В. Суть і складові ефективності господарської діяльності підприємств АПК. *Актуальні проблеми економіки*. 2011. № 10. С. 176–185.
3. Черевко Г., Лукаш В. Людський аспект соціально-економічної ефективності. *Економіка України*. 1998. № 3. С. 47–51.

4. Дафт Р. Организации: учебник для психологов и экономистов. СПб.: ПраймЕВРОЗНАК, 2003. 480 с.
5. Fisher I. *The Nature of Capital and Income*. New York: Macmillan, 1906.
6. Milano G. V. EVA And The "New Economy". *Journal Of Applied Corporate Finance*. 2000. Vol. 13. Iss. 2. P. 118–128. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1745-6622.2000.tb00060.x>
7. Манойленко О. В. Особливості реструктуризації великомасштабних промислових підприємств в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. № 3. С. 3–10.
8. Манойленко О. В., Строков Є. М., Ткаченко М. О. Управління інноваційними процесами: формування методичного підходу до подолання бар'єрів розвитку // *Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики*: кол. монографія. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2013. С. 139–158.
9. Герчанівська С. В. Стратегічне управління як механізм забезпечення ефективного розвитку вітчизняних підприємств. *Інноваційна економіка*. 2012. № 1. С. 79–81.
10. Андрієвська Є. В. Поняття та сутність процесу реструктуризації промислових підприємств. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2010. № 39. С. 24–33.
11. Леміш К. М. Основи формування механізму реструктуризації промислових підприємств. *Економіка і регіон*. 2010. № 25-02. С. 111–116.

REFERENCES

- Andriyevska, Ye. V. "Poniattia ta sutnist protsesu restrukturyzatsii promyslovykh pidpriyemstv" [The Concept and Essence of the Process of Restructuring of In-

- dustrial Enterprises]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen*, no. 39 (2010): 24-33.
- Cherevko, H., and Lukash, V. "Liudskiy aspekt sotsialno-ekonomichnoi efektyvnosti" [The Human Aspect of Socio-economic Efficiency]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 3 (1998): 47-51.
- Daft, R. *Organizatsii: uchebnik dlya psikhologov i ekonomistov* [Organizations: A Textbook for Psychologists and Economists]. St. Petersburg: PraymEVROZNAK, 2003.
- Farafonova, N. V. "Sutnist i skladovi efektyvnosti hospodarskoi diialnosti pidpriemstv APK" [The Essence and Components of the Efficiency of Economic Activity of Agricultural Enterprises]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 10 (2011): 176-185.
- Fisher, I. *The Nature of Capital and Income*. New York: Macmillan, 1906.
- Herchanivska, S. V. "Stratehichne upravlinnia yak mekhanizm zabezpechennia efektyvnoho rozvytku vitchyznianskykh pidpriemstv" [Strategic Management as a Mechanism for Ensuring the Effective Development of Domestic Enterprises]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 1 (2012): 79-81.
- Lemish, K. M. "Osnovy formuvannia mekhanizmu restrukturyzatsii promyslovykh pidpriemstv" [Fundamentals of Formation of the Mechanism of Restructuring of Industrial Enterprises]. *Ekonomika i rehion*, no. 25-02 (2010): 111-116.
- Manoilenko, O. V. "Osoblyvosti restrukturyzatsii velykomashtabnykh promyslovykh pidpriemstv v Ukraini" [Features of Restructuring of Large-scale Industrial Enterprises in Ukraine]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 3 (2006): 3-10.
- Manoilenko, O. V., Stokov, Ye. M., and Tkachenko, M. O. "Upravlinnia innovatsiinymy protsesamy: formuvannia metodychnoho pidkhodu do podolannia bariery rozvytku" [Management of Innovation Processes: Formation of a Methodical Approach to Overcoming Barriers to Development]. In *Konkurentospromozhnist ta innovatsii: problemy nauky ta praktyky*, 139-158. Kharkiv: VD «INZhEK», 2013.
- Milano, G. V. "EVA and the "New Economy"". *Journal Of Applied Corporate Finance*, vol. 13, no. 2 (2000): 118-128. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1745-6622.2000.tb00060.x>
- Popova, Ye. P. "Problema kriteriyev organizatsionnogo razvitiya: vyzhivaniye ili effektivnost" [The Problem of Organizational Development Criteria: Survival or Efficiency]. *Sotsialnyye issledovaniya*, no. 9 (2004): 106-117. <https://naukarus.com/problema-kriteriev-organizatsionnogo-razvitiya-vyzhivanie-ili-effektivnost>